

Isz Lietuvôs.

Kaip yra didei isztroszkę musu brolei skaitymo lietuwiszku knygu ir rasztû, galima numanyti isz to, *jogei patys tulojo walscziaus ukininkai pradeda Rusû wyresnybês praszyti daleidimo spaudinti musu knygas senowiszku budu.* Dabar dasizinojome, kad dar growui Ignatijewui ministeriu beësant wieno walscziaus ukinik-
kai (Wilniaus gubernijôs) padawē ant wardo to ministerio meldimā apie daleidimā spaudinimo. Bet atsakymo negawo. Dabar prie szito ministerio, growo Tolstojaus, wēlei meldimā padawē tie patys (su 200 paraszû) ir uz dwieju nedēliu gawo per Wilniaus gubernatoriū atsakymā: „Jusu meldimas negaljs iszpildomas buti!“ ko dēl? — nežino. Tokį patį praszymā, neilgay trukus, padawē isz kito tolimesnio walscziaus į tą patį ministerį. Priesz ciecoriaus wainikawimā karunacija) atsakymo dar nebuwo gawę, nors praėjo gers laikas... Uz tiesā! suprasti mes negalime, koku priezascziu dēlei nenori p. ministeris pripažinti mumis tokiā mažā teisybę, kaipo pawelyjimą musu senowês raszmeniu musu knygose wartoti. Mes turime sakyti, kad jeigu ir dar tiek rupinama butu apie įwedimā rusiszku raszmeniu į musu knygas, *wisas tas darbas ir rupesnis nu eis ant niekû, kadangi spaudintu rusiszkomis literomis knygu nieks neperka ir neskaito.* Wisi mokjcziausi praszalaicziū wyrai juk senei jau pripažino, *jog rusiszkomis literomis negalima raszyti lietuwiszkus žodžius* — o tai yra antra priezastis, kuriôs dēl rusiszkos raszmenys negali buti wartojamos musu knygose. — Mes praszome ir raginame sawo brolius — kuriump musu žodžei daeis — *kad isz kožno walscziaus butu siuncziamos małdôs gromatos p. ministeriui, apie daleidimā mums spaudinti musu knygas pagal senowiszką budā.* Jei mes wisumet ēsame wierni wieszpacziui ciecoriui, tai regis turime teisybę reikalauti nūg rando (waldziôs) iszpildymo musu praszymo reikalūse dwasiszko musu apszwietimo. Jei p. ministeris negalēs iszpildyti musu praszymā, *tai meldimo gromatos gali buti siuncziamos tie-*

siog ant wardo ciecoriaus, jei tik surinkta bus 20 pasirasziusiuju wardu. Mes ir wisa Lietuwa tikimēs, jog aukszcziausias musu ciecorius iszpildys maioningai troszkawimā wisōs Lietuwōs!! . . .

Birsztonas.

E. Iwinskio literariskas palikimas. Skubinamēs pasidalyti su prieteleis sawo raszto ir lietuwiszkōs raszliawōs didei linksmā žinę. P. propesorius Kraučunas Marijōs pilēj atrado isz palikimo a. a. Iwinskio sekanzczius rankraszczius lietuwiszku:

- 1) *Žodyno lenkiszka-lietuwiszko* suraszyto žodžius literu A, B, C ir S; szitas keturiu literu sueiliawimas žodžiū užima 700 puslapiū. P. Kraučunas tikisi galēsęs ir kitu literu žodžius surinkti isz to paties palikimo ir papildyti tą didēs wertēs žodynā.
- 2) Anglijonū garsaus giesmininko *Miltono* iszguldytā lietuwiszkai eilēm is giesmę „*Rojus pragaiszintas*“ (keturios giesmēs) ir *Jung'o* „*Sudo diena*“ (naktis pirmoji).
- 3) *Nomenklatura* (wardū surasžā) coologiszka, botaniszka ir mineralogiszka.
- 4) *Budą gydymo ligu žmoniu ir gywoliū.*
- 5) *Kaip auginti arkliaus.*
- 6) *Daugel wisokiu eiliu ir eileliu lietuwiszku* isz swetimu kalbu iszwerstu ir originaliszku.
- 7) *Dijonyzo Poszkōs* keletā giesmiu.
- 8) *Kunigo Pabriezōs* lietuwiszkas prawardes (nomenklatura) augmenu ir ligu wisokiu.

Mes tikimēs galēsę ir skaitytojams sawo „Auszcōs“ suteikti nors dalelėmis tu skarbū, kuriūs amžinā minawonę tarp Lietuwiū užsipelnęs Iwinskis per wisā sawo gywenimā rinko ir glōbėjo dēl sawo broliū. Dūk, Wieszpatie, kad atsirastu szimtai tokiu Lietuwōs mylētōjū ir tokiu garbingu darbininkū, koksai yra buwęs a. a. Iwinskis! — Mes szirdingai welytumēme, kad tuļoji mantingesnio (turtingesnio) Lietuwio ranka apsiimtu iszspaudinti czionai už rubežiaus nors kelintā raszta nabasztininko Iwinskio. . . .

Pragoje.

J. Bs.

Jo mylista kunjgaiksztis *Mikolas Ogińskis*, galima sakyti, wadowas prie ēkonomiszku (gaspadoriszku) rei-

kafū musu kraszto, labai didelis prietelius ir geradėjas Lietuwiū, kurio balsas su balsu kitū dwieju-triju ponū isz Lietuwōs įtekėjo ant garbingo iszriszimo per aukszciausiajė wyresnybę likimo teip wadinamu wałnuju žmoniū, turi labai naudingą dėl musu žmoniū iszprocewojimā. Sz. at. Lauryno Iwinskio po paraszu „Naudingi perserģėjimai dėl žmoniū apsiėjimūse ju su gywoleis“ proce kunjgaiksztis rodęs buwusiam ministeriui widaus reikalū growui Ignatijewui ir praszęs jo pawelyti spaudinti tą knygele, žinoma musu, tai yra lotyniskomis literomis. P. ministeris buk jam atsakęs, jogei negališ perzengti įpatingojo „ukazo“ (aukszciausiojo pawelyjimo). — Gir-dėti, jog kunjgaiksztis wēl noriš daryti storonę apie tai pas kitā ministerį pastojusį po growo Ignatijewo ir kad turis dumā uždėti (įstatyti) spaustuwę dėl dwasiszku reikalū musu kraszto; rupinasi apie tai ir kiti, bet nežino kur gauti reikalingu piningū.

Sziauliū gimnazijoje, kaip raszo lenkiszkas nedėl-rasztiš „Kraj“, buwę pernai isz 523 mokintiniū 363 katalikai ir 77 žydai, o Kauno isz 633 — katalikū tik 178, o žydū 275! Matoma, kad užsileidome žydams, o tai neiszpūla — nereikia muszti jūs kumszcia, tai nedidelis uzpelnas, bet eiti ant imtiniū galwomis, mokslu, proce, tai kitoniszkas daigtas.

Kražiuose ir Kelmeje tapē atwertos dwi krikszcioniszkos gaspados dėl sumażinimo girtūklystės, kur pgei pardūdamas alus, arbata, midus, užkandos; žmonėms labai patiko, dėl togi jie met karcziamā ir ein į gaspa-das. Tūse pacziūse miestūse ir Raseiniūse yra uždėti krikszcioniszki kromai, kur žmonės gal wiskā gauti neeidami pas žydus.

24. d. kowo buwo wēl užsidegęs *Panewiežis* ke-liose wietose, bet greitai buwo ugnis iszgesyta. Žmo-nės labai nusigando, nēs jie mato, jog miestas buwo ty-cziomis užkurtas.

Birziuose kasztu p. *Tiszkewicziaus* bus uždėta wai-stinyczia (ligonbutis), kuriōs rėdyba bus pawesta walszciaus užrėdymui (wołostnoje prawlenije).

Kaune 29 d. kowo tapē atwerta pilija (antroji wieta) wieszpaustys banko.